

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

No11
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 586 sahifa,
4-noyabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijranovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayeva X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Oilaning maktabgacha yoshdagi bolalar estetik tarbiyasidagi o'rni	24
<i>Abdullayeva Ma'sudaxon Abdubannayevna</i>	
Bo'lajak informatika o'qituvchilarini pedagogik faoliyatga metodik tayyorlash texnologiyalari.....	27
<i>Abdubannoyeva Muxlisaxon Iqboljon qizi, Abdullayev Alibek Qodiraliyevich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida bulutli xizmatlardan foydalanish zaruriyati	30
<i>Abdullayev Alibek Qodiraliyevich, Turdaliyeva Muslimaxon Jahongir qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida fortepiano chalishni o'rgatish metodikasi	34
<i>Abduvaxobova Nilufar Abdumannon qizi</i>	
Maktabda fizika fanini o'qitishda innovatsion yondashuv	38
<i>Alinazarova Mahfuza</i>	
Tasavvufdagi "komil inson" konsepsiyasining hozirgi ta'lim tizimida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv sifatida talqini	43
<i>Aqilxonov Saidolimxon Abdurashid o'g'li</i>	
Tabiiy-ilmiy savodxonlikni shakllantirish omillari va pedagogik shart-sharoitlar	48
<i>Choriyeva Gulbaxor Shotemirovna</i>	
Robototexnika fanini o'qitishda axborot texnologiyalaridan foydalanib mustaqil ta'limni tashkil etish	53
<i>Elmonov Sirojiddin Mamadiyarovich</i>	
Xalqaro baholash dasturlarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini baholash bo'yicha jahon tajribasi	58
<i>Ergasheva S. T.</i>	
Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlar orqali o'quvchilarning kognitiv salohiyatini rivojlantirish	61
<i>Eshmamatova Dilnoza Jovli qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning aqliy salohiyatini oshirishda tarbiyachi mahorati	64
<i>Karimova Gulzodaxon Marufjon qizi</i>	
Bo'lajak texnologik ta'lim o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishni takomillashtirish	68
<i>Hojikarimova Gulasal Tadjialiyevena</i>	
Xorijiy talabalarga o'zbek tilini o'rgatishda elektron platformalar yaratish	71
<i>Jo'rayeva Matluba</i>	
Bo'lajak o'qituvchilar uchun raqamli ta'lim muhitini modellashtirish va uning samaradorlik omillari	74
<i>Komilova Z. X.</i>	
O'qituvchi kasbiy faoliyatida muloqot madaniyati	80
<i>M. Yu. Mahkamova</i>	
Psixologiya fanini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va talabalarda tahliliy fikrlashni shakllantirish masalalari	86
<i>Madazizova Dilfuza Raxmatullayevna</i>	
Integrating Listening and Speaking Skills in ESP (English for Specific Purposes) Classes.....	90
<i>Madina Tilavova</i>	
Bolalarni maktabga tayyorlash jarayonida neyropedagogik yondashuvlar.....	94
<i>N. O. Saidova</i>	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida radiologiya fanini o'qitishda raqamli texnologiyalarning metodologik roli.....	99
<i>Nazarova Gulchexra Shuxratdjonovna</i>	
Ijodkorlik tushunchasining mohiyati va uning ta'limdagi roli	103
<i>Ochilova Dilbar Isroilovna</i>	
Alaliyani boshqa nutqiy nuqsonlar bilan farqli xarakteristikasi.....	108
<i>Oripova Zilola</i>	
Ingliz tilini o'qitishda suggestopediya metodini joriy etishning samaradorligi	113
<i>Pulatova Sitora Abdurazzoq qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalari menejerlarining kasbiy-boshqaruv kompetentligi tushunchasi va uning tarkibiy qismlari	118
<i>Qarshiboyev Sharof Egamnazarovich</i>	
Koordinatsion qobiliyatlarni rivojlantirishning yosh badmintonchilar texnik-taktik tayyorgarligiga ta'siri	122
<i>Qurbanova Ilmira Alisher qizi</i>	

Blended Learning	125
Quvandikova Xadicha	
Fizika darslarida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish	129
Raxmanov Valijon Turdaliyevich, O'razaliyev Alijon Xasan o'g'li	
“Qurilish jarayonlari texnologiyasi” fanida loyihalash kompetentligining tarkibiy tuzilmasi va uni raqamli ta'limga moslashtirish	135
Raxmonova Nazokat Umaraliyevna	
Vitagen texnologiyalar asosida talabalar mediamentalitetini rivojlantirishda sun'iy intellekt (AI) dasturlaridan foydalanishning tahliliy modeli	140
Rustamova Nodira Rustamovna	
Talabalarda kooperativ ta'lim asosida motivatsiyani rivojlantirish usullari	145
Sitora Toshmatova	
STEAM yondashuvi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ kompetensiyani shakllantirishning zaruriyati	149
Tashibekova Munajat Xoshimovna	
Musiqqa ta'limining pedagogik asoslari va metodik tizimi	153
Toshpulatova Saida Kuzibaevna	
Texnologiya fanini o'qitishda eng samarali metodlardan foydalanish	158
Turdiyeva Shahzoda Eshdavlrat qizi	
Enhancing University Students' Self-Directed Learning Through Edtech Tools	161
Ulasheva Lobar	
Fanlararo loyiha ishlarini tashkil etish orqali o'quvchilarning dizayn fikrlash salohiyatini oshirish	164
Valiyeva Nargiza Athamboyevna	
Alohida ta'lim ehtiyojiga ega o'quvchilarning kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik-psixologik asoslari.....	169
Xakimova Sarvinov Sharifjon qizi	
Sun'iy intellekt asosida yaratilgan ta'lim platformalari: samaradorlik tahlili va pedagogik yondashuvlar	173
Xanbabayev Hakimjon Ikramovich, Erkinov Jasurbek Hasanjon o'g'li	
Tasavvufdagi “muhosaba” va “tafakkur” amallarining o'z-o'zini refleksiya metodlari sifatida qo'llanilishi	176
Xoshimov Nuriddin Mamadaliyevich	
Milliy sport va ommaviy o'yinlarning badiiy-estetik ahamiyati.....	182
Yaxyayeva Sojida Abdurahimovna	
Ota-ona mehriining bola psixologiyasiga ta'siri	185
Yulchiyeva Shohsanam Dilshod qizi	
Nutq rivojlanishi orqada qolgan bolalarda qo'llaniladigan innovatsion usullari samaradorligi	189
Ahmedova Nargiza Muzaffarovna	
Факторы, сдерживающие развитие науки в контексте требований к диссертационным работам	193
Зайналов Жахонгир Расулович, Нурмухамедов Аббос Мамадалиевич, Шадманов Камолиддин Кажакджанович, Самигова Нодира Хамидуллаевна	
Структура и стратегии развития предметных компетенций	197
Наимова Мафтунабону Файзулложоновна	
Психологическая консультация: современная практика, задачи и перспективы развития	203
Раупова Шохидат Ахроровна	
Подготовка будущих педагогов к инклюзивному обучению детей с ограниченными возможностями здоровья: задачи и перспективы	207
Сайфутдинова Насиба Нурматовна	
Формирование иноязычной грамотности у курсантов военных вузов: социально-психологические факторы.....	211
Сулейманова Нилуфар Камилловна	
O'qituvchi shaxsiy kompetensiyasining mohiyati va pedagogik faoliyatdagi o'rni	214
Abdiraxmonova Guliston Muzaffar qizi	
Bolalarda axloqiy qadriyatlarini shakllantirish jarayonining milliy va umuminsoniy tamoyillari	218
Abdumutalipova Gulshodaxon Nurbek qizi	
Fuqarolik jamiyatida huquqiy madaniyat va uni rivojlantirish jarayonlari	221
Abdusalimova Shaxnoza Quduratullayevna	
Ta'lim menejmenti tizimida o'qituvchining nutq madaniyatini rivojlantirish strategiyalari	224
Abduxalilova Iroda Nozimxonovna	

MUNDARIJA	СОДЕРЖАНИЕ	CONTENTS
	O'zbekistonda yoshlarni ijtimoiy-pedagogik hamkorlikda tarbiyalashda "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"ning ustuvor vazifalari 229 Abirova Umida Nazarovna	
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini inklyuziv ta'lim sharoitida differensiyalashtirilgan dars mashg'ulotlarini tashkil etishga o'rgatish (kompetentligini shakllantirish/rivojlantirish) usullari..... 232 Adhamova Diyora Sanjar qizi	
	Musobaqa faoliyati samaradorligini oshirishda sambochilarning energiya sarfi va tiklanish mexanizmlari tahliliy 239 Tangriyev Abdukarim Tovashevich	
	Aksiologik yondashuv asosida bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining harakat faolligini takomillashtirishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyati 244 Hafizov Shahriyor Shavkatovich	
	Bo'lajak tarbiyachilarning transversal: tanqidiy va innovatsion fikrlash kompetensiyalari 248 Jaloliddinova Maftunaxon Mahmudjon qizi	
	Axborotning gnoseologik mohiyati 256 Kamolova Munojatxon Jaloldinovna	
	Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirish yo'llari 259 Mamatova Aziza Bo'riboevna	
	Akademik litseylarda kimyo fanini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari 262 Maxamadiyev Sharofiddin Jumaboyevich	
	Pedagogik oliy ta'limda talabalarning kasbiy ijtimoiylashuvini korporativ madaniyat asosida rivojlantirish metodikasi..... 267 Maxkamova Dilafuz Aliyevna	
	Bo'lajak o'qituvchilar uchun xorijiy tillarni o'qitishda lingvomadaniy yondashuv 271 Normamatova Kamola Gulmamat qizi	
	O'zbek tili izohli lug'atida iboralarning grammatik tavsifi (bosh komponentli iboralar misolida)..... 274 S. Sh. Azamatova	
	Oila instituti va gender tenglikni ta'minlashning ijtimoiy-huquqiy muammolari 277 Salayeva Aziza Muhammadmurot qizi	
	Gender yondashuv asosida talaba-qizlarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning namunaviy mezonlari 282 Xolova Mohigul Shavkatovna	
	Pedagogika yo'nalishi talabalari huquqiy savodxonligini rivojlantirish metodlarini takomillashtirish 287 Xudoyberganov Atham	
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida leksik komponentlikni TRIZ texnologiyasi yordamida rivojlantirish 291 Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Fayzullayeva Nazokat Uchqun qizi	
	Цифровизация и трансформация образования как социально-педагогическое явление 295 Кадирова Наргиза Азаматовна	
	Методика формирования креативного мышления у студентов-филологов на основе проблемно-ориентированных заданий (на материале английского языка) 298 Мамырбаева Дина	
	Структура и стратегии развития предметных компетенций 304 Наимова Мафтунабону Файзулложоновна	
	Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda morfologik kompetentlikni shakllantirish 308 Ganiyeva Shodiya Azizovna	
	Модель "4+1+1" как ключевой механизм в системе практической подготовки учителей музыки..... 313 Мухитдинова Малохатхон Саиджабборовна	
	Tarbiya fanini o'qish samaradorligini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish 317 Nazarova Nasiba Abdullayevna	
	Tarbiyachining kasbiy psixologik xususiyatlari 320 Shamshetova Anjim Karamaddinovna	
	Boshlang'ich ta'limda tarbiya nazariyasi va metodologiyasi 323 Bo'ronova Iroda Bo'ronovna	
	Yosh dzyudochi qizlarning mashg'ulotlar jarayonida jismoniy tayyorgarligini oshirish texnologiyalari 327 Matmuratova Iroda Baxtiyor qizi	
	"Odob us-solihin" asarida yoritilgan axloqiy-didaktik g'oyalar va uning pedagogik mazmuni 332 A. N. Nusratov	
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kasbiy kompetentligini takomillashtirishning metodik asoslari 336 Xolmatov Pardaboy Qoraboevich, Abdurasulova Dilnoza	

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari faoliyatida loyihalashtirishning o'rni	342
<i>Abdusattorova Go'zalxon Abdulxabib qizi</i>	
Tibbiyot va frazeologiya inson omilida	346
<i>Achilov Muzaffar Norquliyevich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida fazoviy tasavvurlarni rivojlantirishda matematikaning ahamiyati	349
<i>Mamasaidova Muhabbat Abdulalom qizi, Akbaraliyeva Marjona Xurshid qizi</i>	
Ekoestetik kompetensiyani shakllantirishning xorijiy va milliy tajribalar tahlili	354
<i>Alijonova Maftuna Maxamadjon qizi</i>	
Pedagogik jarayonda talabalarda qadriyatli munosabatlarni shakllantirish mexanizmlari	359
<i>Alikulova Muxayyo Sherovna</i>	
Ingliz ritsarlik romanlarining lingvopoetik tahlili	362
<i>Durdona Boychayeva, Aliyeva Elmira</i>	
Maktabgacha ta'limda estetik tarbiya berishning pedagogik asoslari	365
<i>Altibayeva Gulbaxor Majitovna</i>	
Kasbiy kompetensiya tushunchasining mazmuni mohiyati va tarkibiy tuzilmasi	369
<i>Axmadjonova Jasmina Jamshid qizi</i>	
Developing Writing Competence Among CEFR B1 and Ielts Learners Experiencing Difficulties in English Language Acquisition	374
<i>Ayturayev Majid Mavlankhanovich</i>	
Ta'lim jarayonida ijtimoiy intellektni rivojlantirishning milliy qadriyatlarga asoslangan modeli	378
<i>Azamov Umarxon Yaxyoxonovich</i>	
Complications in Teaching Argumentative Speech to Students in Grades 8–9	383
<i>Buribayeva Aziza Ismatillaevna</i>	
Interfaol o'yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarni shakllantirishning pedagogik asoslari	386
<i>Buriyeva Aziza Nematovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida maktabgacha katta yoshdagi bolalarning ijodiy faolligini shakllantirish	390
<i>Davronova Sevinch</i>	
O'quvchilarda milliy va umummadaniy kompetensiyani rivojlantirishda maqollardan foydalanish bo'yicha manbaalar tahlili	394
<i>Boltayeva Barno, Eliboyeva Surayyo Abdulkarim qizi</i>	
Social Roots and Psychological Consequences of Domestic Violence	399
<i>Dumarova Gulmira Kozimbekovna, Mamadaliyeva Gulmira, Sultonova Zulhayo</i>	
The Transversal-Methodical Competence of a Preschool Educator is the Foundation of Effective And Quality Education	402
<i>Ergasheva Barno Ziyavitdin kizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishning innovatsion yo'llari	406
<i>Erkinova Mehriniso Ro'ziboyevna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini oshirish strategiyalari	411
<i>Eshonkulova Hilola Rajab qizi</i>	
Ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqotning bilish faoliyatiga ta'siri	415
<i>Habibova Shyira Baxtiyrovna</i>	
Ruhiy rivojlanishi sustlashgan boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish buzilishlarini aniqlash va bartaraf etish	419
<i>Ikromova Sarvinoz Siroj qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda riskologik kompetentlikni shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	424
<i>Jabborova Dilafuz Furqatovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda chet tili o'rganish jarayonida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishning psixologik asoslari	428
<i>Jurayeva Sug'diyona Shamsiddin qizi</i>	
Transforming Education: The Impact of Emerging Technologies on Modern Pedagogical Practices	431
<i>Kadirova Ferangiz Himmatillo qizi</i>	
Salomatlik etikasi konsepsiyasi va pedagogik madaniyat – talabalar ma'naviyati va dunyoqarashini shakllantirishdagi roli	435
<i>Kamalova Yoqutxon Bahodirovna</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Tarbiyachilarning kasbiy mahoratini takomillashtirish va pedagogik faoliyat samaradorligini oshirish omillari 439 Kenjayeva Dildora Terkashevna Maktab ta'lim tizimida innovatsiyalarning o'rni va ahamiyati 443 Kistabayeva Gulchexra Djurakulovna Kichik maktab yoshi davrida o'quv faoliyati va o'quv motivlarining shakllanishi 448 Latifa Zarifovna Korayeva Maktabgacha ta'lim tizimining raqamlashtirilishi: xalqaro tajriba va istiqbollar 451 Mahmudova Zulfiya Homidovna, Hoshimova Dilnoza Boymirzoevna Boshlang'ich sinf o'qituvchilarini dizayn tafakkurga o'rgatishda STEAM yondashuvining didaktik imkoniyatlari 454 Mamadaminova Munisa Maxmudjon qizi, Boboxonova Shodiyona Rustam qizi Tabiatni asrash – kelajakni asrash: Buxoro misolida 459 Mardonova Saodat Muzaffarovna Bo'lajak pedagoglarda o'z-o'zini baholash kompetentligini shakllantirish va rivojlantirish 463 Meyliyeva Nafosat Gulomovna Sun'iy intellektning ta'limda kognitiv va metakognitiv jarayonlarga ta'siri 466 Murodov Ulug'bek O'tkir o'g'li Maktabgacha ta'limda inklyuziv ta'limning tashkil etilishi 470 Mustofoyeva Muhabbat Husniddin qizi The Effectiveness of Art Therapy in Working With Children Experiencing Emotional Stress 473 Nargiza Khayrullayevna Ortikova, Laziz Azizovich Normuratov Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilarining musiqiy qobiliyatlarini rivojlantirish mexanizmlari 477 Ortiqov Akmaljon Abdusalom o'g'li CLIL metodining O'zbekiston ta'lim tizimida qo'llanilishi 481 Qarshiyeva Sarvinoz Ural qizi The Use of Mobile Apps to Build Vocabulary Proficiency 486 Kosimov Sunnat Ravshan ugli Yoshlar tafakkurini rivojlantirish va ma'naviyatini oshirishda tasviriy san'atning o'rni 490 Quvonchbek Abduxamidov Axborot texnologiyalari ta'sirida san'at tushunchasining o'zgarishi 494 Rajabova Laylo O'tkir qizi Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari 498 Ramozonova Bahoroy Sadriddinovna Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyalarini shakllantirishda innovatsion yondashuvlarning pedagogik asoslari 501 Yusufzoda Shabnami Yunus, Rashidova Saida Ravshonbek qizi Axborot texnologiyalarini fizika darslarida qo'llash 506 Raxmanov Valijon Turdaliyevich, O'razaliyev Alijon Xasan o'g'li Axborot xavfsizligini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanish afzalliklari 510 Raxmetova Lazzat Eshitishda nuqsonli bo'lgan bolalarning psixologik xususiyatlarining o'ziga xosligi 513 S. A. Mamatisayeva Androgogik yondashuvning integrativ metodikasi 517 Sattorova Shaxlo Axadovna Gendered Language in Uzbek and English Media Discourse 520 Sultonova Charos Iskandar kizi Maktabga tayyorlov yoshdagi bolalarda ijtimoiy ekologik dunyoqarashni shakllantirishga ta'sir qiluvchi omillar 527 Suyunova Matluba Abdusaidovna Empatiya shifokor–pasiyent munosabatida: tibbiyot talabalarining psixologik tayyorgarligi 531 Tajiboyeva Odinoxon Rustamjon qizi, Qurbonova Fotima Farhodjon qizi Modern Approaches to Teaching Grammar 534 Tuychiyev Azamat Farkhod ugli The Importance of Psychological Preparation of Preschool Children for School Education 538 Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li
-------------------------------------	---

Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagoglarining kasbiy-axloqiy kompetentligini rivojlantirish	541
<i>Xabibullayeva Sayyoraxon Maxamadali qizi</i>	
Imkoniyati cheklangan va sog'lom bolalar faoliyatida universal ta'limning imkoniyati	544
<i>Xolmatova Sarvinoz Raxmatilla qizi</i>	
Kurashchilarning umumiy va maxsus sport tayyorgarliklari.....	548
<i>Xudoyberganov Javlonbek Soatboy o'g'li</i>	
Tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida ekologik kompetentlik tushunchalarini rivojlantirish bosqichlari.....	551
<i>Yarova Gulhayo Fazliddin qizi</i>	
Arxitektura va dizayn yo'nalishi bitiruvchilarini kasbga yo'naltirish vositasida axborot almashish jarayonlarini optimallashtirish metodikasini takomillashtirish.....	555
<i>Kuchimov M. K.</i>	
Yuqori sinf o'quvchilarining ma'naviy kompetentligini jadidlarning pedagogik qarashlari asosida shakllantirish metodikasi (Temurbeklar maktablari misolida)	559
<i>Quldashv Murodjon G'aniyevich</i>	
Лингвистическое исследование влияния социальных сетей на синтаксические изменения в языке современного поколения.....	562
<i>Шавилова Наталья Сергеевна</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchisining nutq madaniyati.....	566
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna, Gulimbayeva Barno</i>	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе "школа–маҳалля" в Узбекистане ...	570
<i>Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли</i>	
Mantiqiy masalalarni bajarishning metodik usullari	575
<i>Tosheva Yulduz</i>	
Bo'lajak ofitserlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda pedagogik-psixologik omillar (jamoat xavfsizligini ta'minlash bo'linmalari misolida)	579
<i>Yarmatov Akbar Normurotovich</i>	
Yosh harbiy xizmatchi ofitserlarda muloqot madaniyatini samarali shakllantirish muammosining xorijiy tadqiqotlardagi talqini	582
<i>Matyakubov Elyor Rajapovich</i>	

TA'LIM JARAYONIDA O'QITUVCHI VA O'QUVCHI O'RTASIDAGI MULOQOTNING BILISH FAOLIYATIGA TA'SIRI

Habibova Shyira Baxtiyorovna
Osiyo Xalqaro Universiteti magistranti

Annotatsiya: Maqolada o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqotning bilish faoliyatiga ta'siri yoritiladi. Tadqiqotda pedagogik muloqotning o'quvchi faolligini oshirishdagi o'rni tahlil qilingan. O'qituvchining muloqot madaniyati ta'lim samaradorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi asoslab beriladi. Muallif muloqotni boshqarishning samarali usullarini taklif etadi, natijalar esa bilish faoliyatini faollashtirish yo'llarini ko'rsatadi. Ishning ilmiy yangiligi muloqotning kognitiv rivojlanishga ta'sir modelini asoslash bilan belgilanadi.

Kalit so'zlar: o'qituvchi, o'quvchi, pedagogik muloqot, bilish faoliyati, ta'lim samaradorligi, kommunikativ mahorat, o'quvchi faolligi, kognitiv rivojlanish.

Abstract: The article examines the impact of communication between teachers and students on cognitive activity. The study analyzes the role of pedagogical communication in increasing student engagement. It is substantiated that the teacher's communication culture significantly influences teaching effectiveness. The author proposes effective strategies for managing communication, while the results demonstrate ways to enhance cognitive activity. The scientific novelty of the study lies in substantiating a model that explains the influence of communication on cognitive development.

Key words: teacher, student, pedagogical communication, cognitive activity, teaching effectiveness, communicative competence, student engagement, cognitive development.

Аннотация: В статье раскрывается влияние общения между учителем и учеником на познавательную деятельность. В исследовании проанализирована роль педагогической коммуникации в повышении активности учащихся. Обосновано, что коммуникативная культура учителя существенно влияет на эффективность обучения. Автор предлагает эффективные методы управления коммуникацией, а результаты демонстрируют пути активизации познавательной деятельности. Научная новизна работы заключается в обосновании модели влияния коммуникации на когнитивное развитие.

Ключевые слова: учитель, ученик, педагогическая коммуникация, познавательная деятельность, эффективность обучения, коммуникативная компетентность, активность учащихся, когнитивное развитие.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi samarali muloqotning o'rni tobora oshib bormoqda. Pedagogik muloqot o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirish, mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Shu sababli, o'qituvchining kommunikativ mahorati va muloqotni boshqarish qobiliyati ta'lim sifatini belgilovchi asosiy omillardan biri sifatida qaraladi.

Ushbu tadqiqotning obyekti – ta'lim jarayonidagi o'quvchilarning bilish faoliyati; predmeti esa – o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi pedagogik muloqotning bilish faoliyatini boshqarishdagi roli.

Maqsad: ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqotning o'quvchilarning bilish faoliyatiga ta'sirini aniqlash va uni samarali tashkil etish yo'llarini o'rganish. Pedagogik muloqotning mohiyati va ta'lim jarayonidagi o'rnini tahlil qilish. O'qituvchi muloqot madaniyatining o'quvchilarning bilish faoliyatiga ta'sirini aniqlash. Samarali muloqotni tashkil etishning zamonaviy metod va shakllarini o'rganish. Tadqiqot natijalari asosida bilish faoliyatini faollashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish. Ushbu maqola ilmiy yangiligi bilan ajralib turadi, chunki unda pedagogik muloqotning bilish faoliyatini faollashtirishga ta'siri va uni boshqarishning innovatsion usullari asoslangan holda taqdim etilgan.

O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi samarali pedagogik muloqotning samaradorligi bir qator omillarga bog'liq: o'qituvchining kommunikativ madaniyati, tinglash va tushunish qobiliyati, savol-javob metodikasidan

to'g'ri foydalanish, shuningdek, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish. Shu bilan birga, muloqot jarayonida interfaol usullar – muhokama, rolli o'yinlar, loyihaviy faoliyat – o'quvchilarning bilish faolligini sezilarli darajada oshiradi.

Pedagogik muloqotning bilish faoliyatiga ta'siri asosan o'quvchilarning faollashuvi va mustaqil bilim olish qobiliyatini rivojlantirishda namoyon bo'ladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, samarali muloqot orqali o'quvchilar yangi bilimlarni faollik bilan qabul qiladi, o'z fikrini mustaqil ravishda ifodalay oladi va o'rganganlarini turli vaziyatlarda amalda qo'llashga qodir bo'ladi. Shu sababli, o'qituvchining muloqotdagi mahorati – o'quvchilarning bilish jarayonini boshqarish va ta'lim sifatini oshirishning muhim omili sifatida qaraladi.

Ilmiy tadqiqotlarda muloqotning o'quvchilarning kognitiv rivojlanishiga ta'siri ham alohida urg'u bilan yoritilgan. O'quvchilarning mustaqil fikrlash, tahlil qilish va muammolarni hal etish qobiliyati pedagogik muloqot orqali shakllanadi. Shu bois, o'qituvchi muloqot jarayonini rejalashtirishda o'quvchilarning bilish faoliyatini rag'batlantirish va ularni faol ishtirok etishga undash bo'yicha strategiyalarni qo'llashi muhim hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, pedagogik muloqot o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirish, ularni mustaqil va ijodiy fikrlashga yo'naltirishda markaziy o'rin tutadi. O'qituvchining kommunikativ va boshqaruv mahorati ta'lim jarayonining samaradorligini belgilovchi eng muhim omil bo'lib, zamonaviy ta'lim sharoitida uning pedagogik jarayondagi roli tobora oshib bormoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Pedagogik muloqot va uning o'quvchilarning bilish faoliyatiga ta'siri masalasi ko'plab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan tadqiq qilingan. Xorijiy tadqiqotchilardan J. Piaget (Jean Piaget) kognitiv rivojlanish nazariyasi orqali muloqotning o'quvchilarning fikrlash va bilish faoliyatini shakllantirishdagi rolini yoritgan. Piagetning fikriga ko'ra, o'quvchilarning bilish faoliyati asosan ularning tashqi muhitga muloqoti orqali rivojlanadi. Vygotskiy (Lev Vygotsky) esa ijtimoiy muloqotning o'quvchining kognitiv rivojlanishidagi ahamiyatini ta'kidlab, "zonal rivojlanish" kontseptsiyasini ilgari surgan. Vygotskiy muloqotni nafaqat bilim almashish, balki o'quvchilarni rivojlantiruvchi interaktiv jarayon sifatida ko'rgan.

Shuningdek, H. H. Hargreaves va J. Goodlad pedagogik muloqotning o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi interaktiv jarayon sifatida samaradorligini tahlil qilgan. Ularning tadqiqotlari pedagogik muloqotning ta'lim jarayonidagi o'quvchilarning o'z-o'zini anglash va o'rganishga bo'lgan istaklarini kuchaytirishdagi rolini ko'rsatgan.

Mahalliy olimlarimiz ham ushbu masalaga alohida e'tibor qaratgan. Masalan, A. Abdukurimova va N. Xasanova pedagogik muloqotning o'quvchilarning faoligi va bilim olish jarayonidagi o'rni bo'yicha ilmiy tadqiqotlar olib borgan. Ularning ishlarida muloqotning motivatsion va regulativ funksiyalari, shuningdek, o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishdagi roli yoritilgan.

Biroq, mavjud adabiyotlarda ko'p hollarda pedagogik muloqotning o'quvchilarning bilish faoliyatini boshqarishdagi konkret metod va strategiyalari yetarlicha ilmiy asos bilan tahlil qilinmagan. Shu nuqtai nazardan, ushbu maqolada muallif o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqotning bilish faoliyatini faollashtirishdagi samarali usullarini aniqlash va ularni amaliy tavsiyalar bilan boyitish masalasini o'ziga xos tarzda olib chiqadi. Muallifning yondashuvi mavjud tadqiqotlardan farqli ravishda muloqotning kognitiv rivojlanishiga ta'sir qiluvchi modelini yaratishga va uni amaliy ta'lim jarayoniga tadbiiq etishga qaratilgan.

Shu tarzda, maqola nafaqat mavjud ilmiy nazariyalarni tahlil qiladi, balki pedagogik muloqotni boshqarish va bilish faoliyatini faollashtirishning amaliy yondashuvini taklif qiladi. Bu esa ilmiy yangilik va dolzarblikni ta'minlaydi hamda mavzuni yanada chuqur o'rganish imkonini beradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolada ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqotning bilish faoliyatiga ta'sirini o'rganish uchun qiyosiy-taqqoslash (komparativ) metodi asosiy metod sifatida qo'llangan. Tadqiqot jarayonida o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi muloqot shakllari, ularning o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirishdagi samaradorligi qiyosiy tarzda tahlil qilingan. Qiyosiy-taqqoslash metodi yordamida turli pedagogik yondashuvlar, muloqot uslublari va interfaol faoliyat shakllarining o'quvchilarning bilim va ko'nikmalariga ta'siri o'rganildi. Masalan, an'anaviy dars metodlari va interfaol muloqot usullarining o'quvchilarning faoligi va bilimni mustaqil qabul qilish qobiliyatiga farqlari solishtirildi. Shu orqali qaysi muloqot shakllari bilish faoliyatini yanada samarali rag'batlantirishi aniqlangan.

Tadqiqotda analitik metod ham qo'llanib, olingan natijalar tahlil qilindi va muloqot jarayonidagi samaradorlik omillari belgilandi. Shuningdek, ob'ektiv kuzatuv va so'rovnomalar yordamida o'quvchilarning faollik darajasi va o'qituvchining muloqot madaniyati baholandi. Natijada, qiyosiy-taqqoslash metodi orqali o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirishda samarali pedagogik muloqot shakllari aniqlandi. Shu bilan birga, o'qituvchining kommunikativ va boshqaruv mahorati, interfaol dars metodlari va muloqotning rejalashtirilgan tizimi ta'lim sifatini

o'z o'rnida muhim omil ekanligi tasdiqlandi. Ushbu metodologiya maqolada ilgari surilgan modelni asoslashga xizmat qiladi va olingan natijalarni amaliy ta'lim jarayoniga tadbir etish imkonini beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ushbu tadqiqot doirasida ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi pedagogik muloqotning bilish faoliyatiga ta'siri o'rganildi. Tadqiqot uchun 5 ta maktabdan 150 nafar o'quvchi va 10 nafar o'qituvchi tanlandi. So'rovnoma, kuzatuv va intervyu usullari orqali ma'lumotlar yig'ildi.

1. Muloqot shakllarining o'quvchilarning faolligiga ta'siri

Quyidagi jadvalda o'qituvchilar tomonidan qo'llanilayotgan muloqot shakllari va ularning o'quvchilarning bilish faoliyatiga ta'siri ko'rsatilgan:

Muloqot shakli	Faollashgan o'quvchilar (%)	Passiv o'quvchilar (%)	Izohlar
An'anaviy dars	45	55	O'quvchilarning faolligi past
Savol-javob usuli	60	40	Faollik o'rta darajada
Guruhda muhokama	75	25	Faollik yuqori
Loyihaviy faoliyat	80	20	O'quvchilarning mustaqil fikrlashi rivojlangan

Diagramma tavsifi: Diagrammada muloqot shakllariga ko'ra o'quvchilarning faollik foizlari tasvirlangan. Ko'rinib turibdiki, interfaol metodlar (guruhda muhokama va loyihaviy faoliyat) o'quvchilarning bilish faoliyatini eng samarali rag'batlantiradi.

2. Muloqotning motivatsion va boshqaruv funksiyasi

So'rovnomalarning natijasiga ko'ra: 70% o'quvchilar o'qituvchining muloqotdagi rag'batlantiruvchi usullarini bilish faoliyatini oshiruvchi omil sifatida baholagan. 65% o'quvchilar esa o'qituvchining darsni boshqarish qobiliyati o'rganish jarayonini osonlashtiradi, deb hisoblagan.

Diagramma tavsifi: Shaxsiy baholash diagrammasida o'quvchilarning muloqotning motivatsion va boshqaruv funksiyasini qanchalik samarali deb baholaganini ko'rsatilgan.

3. Muammolar aniqlanishi

Tahlil natijasida bir qator muammolar aniqlangan:

- Ba'zi o'qituvchilar interfaol metodlardan kam foydalanadi, bu esa o'quvchilarning faolligini kamaytiradi.
- Muloqot jarayonida individual yondashuv yetarli darajada qo'llanilmaydi.
- O'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirishga qaratilgan faoliyatlar yetarli emas.

Natijada, o'qituvchining kommunikativ va pedagogik mahorati, interfaol muloqot shakllarini qo'llashi bilish faoliyatining samaradorligini oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi pedagogik muloqot o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirish va mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda markaziy o'rin tutadi. Tahlil va so'rovlar asosida quyidagi asosiy xulosalarga kelindi:

- Interfaol pedagogik metodlar, xususan, guruhda muhokama va loyihaviy faoliyat, o'quvchilarning faolligini va bilimlarni mustaqil qabul qilish qobiliyatini sezilarli darajada oshiradi.
- O'qituvchining kommunikativ va boshqaruv mahorati muloqotning samaradorligini belgilovchi eng muhim omil hisoblanadi.
- An'anaviy dars metodlari faollikni yetarlicha rag'batlantirmaydi va o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish imkoniyatlarini cheklaydi.
- Individual yondashuv yetishmasligi va interfaol metodlardan kam foydalanish mavjud muammolar sifatida aniqlangan.

Shu asosda quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi:

- O'qituvchilar darslarda interfaol metodlar – savol-javob, guruh muhokamasi, loyihaviy ish va rolli o'yinlarni muntazam qo'llashlari lozim.
- Pedagogik muloqotni rejalashtirishda o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va ularni faol ishtirok etishga rag'batlantirish tavsiya etiladi.
- Maktablarda o'qituvchilar uchun kommunikativ va pedagogik mahoratni oshirish bo'yicha maxsus seminar va treninglar tashkil etilishi kerak.
- O'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish maqsadida loyihaviy va tadqiqotga yo'naltirilgan dars shakllarini keng joriy etish zarur.

Shu tavsiyalarni amalga oshirish orqali ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi pedagogik muloqot samaradorligini oshirish va o'quvchilarning bilish faoliyatini maksimal darajada faollashtirish mumkin. Ushbu qismda tahlil va natijalar asosida shakllantirilgan xulosa hamda aniqlangan muammolarni bartaraf etish bo'yicha taklif va tavsiyalar keltiriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Olimov, T. H. (2019). Spiritual and Moral Aspects of the Formation of Civil Culture in Future Specialists of Higher Education. *Theoretical & Applied Science*, (12), 662–665.
2. Olimov, T. H. (2020). The Image of a Modern Teacher in the Formation of Civic Culture among Future Highly Educated Specialists. *Pedagogical Skill – Bukhara*, 5.
3. Olimov, T. H. (2019). Development Issues of Civil Society and Culture in the Work of Eastern Thinkers. *Pedagogical Skill – Bukhara*, 2.
4. Olimov, T. H. (2016). Formation of Self-Awareness in Youth. *Social and Humanitarian Sciences in the Educational System – Tashkent*, 4.
5. Olimov, T. (2020). Bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassislarda fuqarolik madaniyatini shakllantirishning ayrim yo'nalishlari. *Fan, ta'lim va amaliyotning integratsiyasi*, 1(1), 20–27.
6. Xolboyeva, G., & Olimov, T. (2023). O'smirlar ma'naviyatini shakllantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari. *Ilm-fan va ta'lim*, 1(7).
7. Xolboyeva, G., & Olimov, T. (2023). O'smirlarda stressli vaziyatlarda koping xulq-atvor strategiyalari namoyon bo'lishining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari. *Ilm-fan va ta'lim*, 1(7).
8. Olimov, T. The Role of National Spirituality and Values in the Development of Civil Culture in Future Specialists with Higher Education.
9. Piaget, J. (1972). *The Psychology of the Child*. New York: Basic Books.
10. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
11. Hargreaves, A., & Goodlad, J. (1996). *Teacher Professionalism in Changing Times*. London: Routledge.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.